

Om begrepene faglig sikkerhet og sannsynlighet

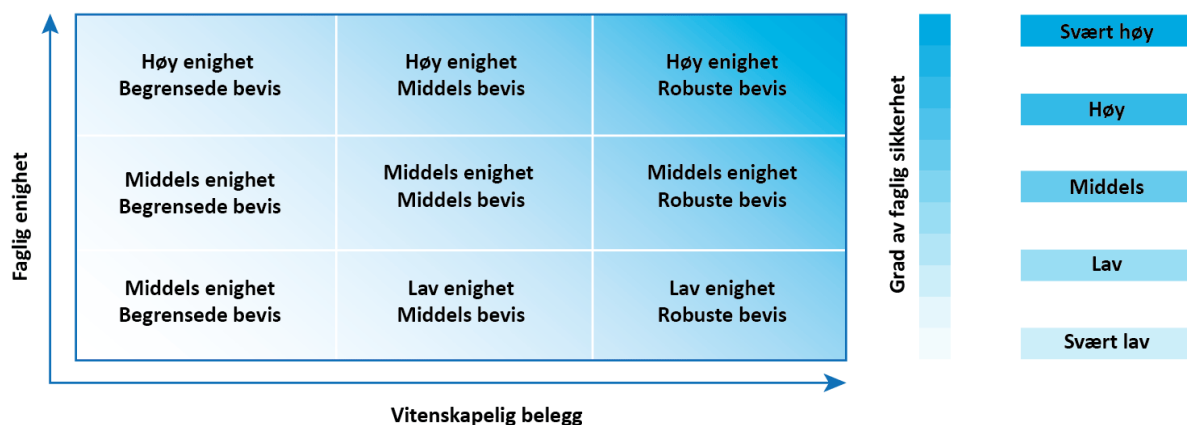
For arbeidet med FNs klimapanelts rapporter er det laget felles retningslinjer for forfatterens beskrivelse av hovedfunn. Når forfatterne beskriver et hovedfunn, må de gjøre en grundig analyse av all litteratur som omtaler dette funnet og vurdere tiltro og usikkerhet knyttet til funnet.

Grad av faglig sikkerhet

Faglig sikkerhet angir hvor stor tiltro det er til gyldigheten av et hovedfunn. Den faglige sikkerheten uttrykkes kvalitativt og er forfatterens vurderinger av både det vitenskapelige belegget for funnet og den faglige enigheten i litteraturen.

Grad av vitenskapelig belegg for vurderingene er basert på antallet studier, kvaliteten på dem og konsistens mellom vitenskapelige studier, samt hvilken type studier som ligger bak. Graden av vitenskapelig belegg vurderes i tre kategorier: begrenset, middels og robust. Generelt er det vitenskapelige belegget mest robust dersom det er mange, konsistente og uavhengige vitenskapelige funn av høy kvalitet. Grad av faglig enighet beskrives som lav, medium eller høy.

Den faglige sikkerheten beskrives som: Svært lav, lav, middels, høy eller svært høy. Grad av faglig sikkerhet øker med økende grad av vitenskapelig belegg og faglig enighet (mot øverste høyre hjørne i figuren).

Grad av sannsynlighet

Grad av sannsynlighet er en kvantitativ angivelse av usikkerheten forskerne har knyttet til et funn. Grad av sannsynlighet oppgis i prosent og er basert på statistisk analyse av observasjoner, modellresultater og ekspertvurderinger.

Grad av sannsynlighet beregnes i prosent og er oppdelt i 10 kategorier (se figur under). For eksempel beskrives 99-100 prosent sannsynlig som "nærmest sikkert" og 95-100 prosent sannsynlig som "ekstremt sannsynlig". I første delrapport om det naturvitenskapelige grunnlaget brukes grad av sannsynlighet mye, ettersom funnene i stor grad baserer seg på observasjoner eller modellresultater som kan kvantifiseres. I den grad det er mulig, vil det også knyttes konfidensintervaller til funn. (Konfidensintervaller er en måte å angi feilmarginen av en måling eller en beregning på.)

Grad av sannsynlighet knyttet til konklusjonene

99-100%		Nærmest sikkert
95-100%		Ekstremt sannsynlig
90-100%		Svært sannsynlig
66-100%		Sannsynlig
50-100%		Mer sannsynlig enn ikke
33-66%		Omtrent like sannsynlig som ikke
0-33%		Usannsynlig
0-10%		Svært usannsynlig
0-5%		Ekstremt usannsynlig
0-1%		Usedvanlig usannsynlig

Faktaarket er utarbeidet i september 2013 av Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim. Kontaktperson: Espen Larsen espen.larsen@miljodir.no tlf. 03400.

Flere faktaark og informasjon om FNs klimapanelers rapporter finner du på <http://www.miljodirektoratet.no/klimapanel>

Foto: Scanpix